

org/2017/10/17/revue-strategique-une-france-forte-mais-avec-quels-moyens/ (07.02.2018). – Title from screen.

5. Initiative pour l'Europe – Discours d'Emmanuel Macron pour une Europe souveraine, unie, démocratique. – 26.09.2017.[Electronic resource] / Présidence de la République. – Regime to access: <http://www.elysee.fr/declarations/article/initiative-pour-l-europe-discours-d-emmanuel-macron-pour-une-europe-souveraine-unie-democratique/> (14.03.2018). – Title from screen.

6. Loi de programmation militaire 2019–2025: textes officiels. [Electronic resource] / Ministère des Armées. – Regime to access: <https://www.defense.gouv.fr/english/portail-defense/issues/2/la-lpm-2019-2025/le-projet-de-loi/loi-de-programmation-militaire-2019-2025-textes-officiels/> (16.02.2018). – Title from screen.

Shevchenko Yu. M., PhD student, National Pedagogical Dragomanov University (Ukraine, Kyiv), shevchenko.yulia@meta.ua

Analysis of the Strategic Review of Defense and National Security of France 2017 in the context of new challenges and threats

The purpose of this article is to analyze Strategic Review of Defense and National Security of France 2017 in the context of new challenges and threats. During the writing of the article, the following methods were used: analysis, synthesis, comparison. The strategic review consists of three parts. The first part is devoted to the analysis of the strategic context, the second – the new forms of war and conflict, the third defines a new security strategy of France. On the basis of the Strategic Review, a draft military planning law for 2019–2025 has been prepared.

The main obtained conclusions are as follows: the Strategic Review states that France, under the presidency of E. Macron, has two ambitious goals: to preserve its strategic autonomy, overcoming the present threats with the help of a modern and balanced army, and to help building a stronger Europe in a view of the growing number of common challenges for European countries. It is obvious that France intends to act in advance, defining clear its interests in Europe and in the world.

Keywords: France, strategy, national security, threats, challenges.

* * *

УДК 321+165

Дужа І. А.,
кандидат політичних наук, асистент кафедри
суспільно-гуманітарних дисциплін, Білоцерківський
Національний аграрний університет
(Україна, Біла Церква), Kitne_box@ukr.net

Міжнародна політика та Сирійський конфлікт

Розглядається розвиток сирійського конфлікту та методи його врегулювання. Робиться акцент на реакцію світової спільноти та аналізується мета присутності третіх країн у конфлікті.

Автор використовує порівняльні та історичні методи задля надання об'єктивної оцінки та вироблення власної теорії щодо врегулювання ситуації на Близькому Сході.

Ключові слова: Сирія, Близький Схід, сирійська криза, конфлікт, міжнародна політика.

Сирійський конфлікт або сирійська громадянська війна розпочалася 15 березня 2011 року з метою збільшення політичної свободи і повалення самодержавства, за основу були взяті демонстрації, що були частиною «Арабської весни».

Вже влітку 2011 року створюється Вільна сирійська армія (ВСА), що дає початок повстанській кампанії проти сирійської регулярної армії. Як наслідок збройні зіткнення поширюються на всю країну. ВСА підтримують Захід, Туреччина й арабські країни – Саудівська Аравія, Катар, Кувейт та Лівія.

З початком громадянської війни уряд Сирії намагався послабити ситуацію впроваджуючи ряд поступок таких як скасування надзвичайного стану, що тривав 48 років, крім цього на розгляд парламенту було внесено проект закону, що дозволяв створення

нових політичних партій за умови, що їх буде засновано не на релігійних, племінних чи етнічних ідеях і вони не дискримінуватимуть за статтю чи расою. Втім, протестувальники визнали ці поступки незначними, вимагаючи істотніших реформ [1].

Виходячи із ситуації, що скалася в регіоні Арабська ліга призупиняє членство Сирії допоки не розпочнеться мирне врегулювання конфлікту. І вже 26 лютого 2012 року відбувається Всенародний референдум щодо проекту нової конституції Сирійської Арабської Республіки. Майже 90% населення прийняли участь у референдумі і проголосували за нову конституцію. Нова конституція Сирії юридично вступила в силу 27 лютого 2012 року. Але Західні країни віднеслися до референдуму скептично, адже голосування відбулося в умовах війни, а тому не було в повній мірі задіяно принцип демократичності.

Війна в Сирії характеризується не тільки жорсткими утисками релігійних меншин а й неконтрольованими обстрілами населених пунктів, масовими вбивствами та масштабними військовими злочинами проти мирного населення. Використання хімічної зброї сирійським урядом було безпрецедентно засуджено світовою спільнотою.

У травні 2011 року Європейський Союз (ЄС) вперше запровадив санкції проти Сирії, а саме заборонив ввезення у країну зброї з метою змусити сирійський уряд врегулювати конфлікт мирним шляхом за рахунок проведення демократичних перетворень. Але ситуацію це не покращило, тому ембарго було посилено.

В свою чергу США, ЄС та Ліга Арабських країн впровадила торговельні санкцій, з метою послабити економічну політику Дамаску за рахунок експорту та імпорту. Починаючи з 2012 року ряд країн, котрі увійшли до «Групи друзів Сирії» почали надавали фінансову та військову допомогу противникам режиму Башара Асада.

За рахунок допомоги третіх країн санкції не призводять до очікуваного результату і режиму Асада вдається вистояти. Тому у 2013 році щоб підтримати урядові війська на територію Сирії було направлено іранських «добровольців» з Корпусу стражів ісламської революції та бойовиків ліванської «Хезболли» разом з загонами шіїтів-іракців. У 2015 році Москва не стоїть осторонь конфлікту та направляє допомогу уряду у вигляді літаків та засобів ППО. Спільні дії країн по врегулюванню конфлікту призводять до зміцнення позицій сирійського уряду.

Проводячи агресивну Башар Асад налаштувала проти себе не тільки країни Європи а і монархії Перської затоки. В свою чергу Сунітські країни вбачають загрозу в союзі Дамаска та Тегерана.

Не маючи єдиного сирійського фронту, тимчасові союзи змінюються тимчасовими зіткненнями між колишніми партнерами, а замість коаліцій з'являються нові «групи за інтересами», і зачастую ці «інтереси» не завжди співпадають з інтересами народу.

З самого початку війни бойові дії велися між урядовою армією та загонами «Вільної сирійської армії» (ВСА). Пізніше, у 2011 році, сирійська опозиція об'єднується у Сирійську національну раду (СНР). Проіснувала вона не довго оскільки в об'єднанні виникає розкол – спочатку з СНР вийшли курди, а потім – радикальні ісламістські угруповання.

У 2012 році створюється Національна коаліція сирійських революційних та опозиційних сил (НКСРОС). До її числа увійшли ВСА, і СНР. НКСРОС вважає своїми збройними силами «Вільну сирійську армію».

Вже в грудні 2014 р. Сирійська національна рада виходить з Національної коаліції аргументуючи це протестом проти її переговорів з режимом Асада. За рік до цього низка ісламістських організацій виїшла з ВСА і порвала з НКСРОС, створивши власний військовий альянс –«Ісламський фронт» (нині він фактично розпався). У березні 2013 року Національна коаліція стала представляти інтереси Сирії в Лізі арабських держав.

«Джебхатан–Нусра» – агресивна та найбільш впливова серед радикальних ісламських організацій, створена у 2012 році, вона вважається сирійським крилом «Аль–Каїди». З 2016 року організація була перейменована в «Джебхат Фатхаш–Шам», взявши за мету створити в Сирії державу на засадах шаріату.

Організація була визнана світовим товариством як терористична. В жовтні 2016 р. Джон Кірбі, представник американського держдепартаменту заявив, що «воєнні дії США і коаліції в Сирії мають своєю ціллю виключно ІДІЛ. Ми не боремося з «Джебхатан–Нусрою», це угруповання не є головною ціллю» [3].

В сирійському конфлікті важливу роль відіграють курди, котрі ставлять своєю метою створення автономного регіону на півночі Сирії – Рожаву. Задля досягнення цілі вони сформовують Загони національної самооборони та Вищу курдську раду – до складу якої входять представники Демократичного союзу та Курдської національної ради. На стороні Сирійських курдів виступають Сполучені Штати.

За рахунок такої підтримки виникає суперечність між двома країнами членами ООН – США та Туреччина. Оскільки остання вбачає загрозу зі сторони сирійських курдів, адже вони пов'язані з Робітничою партією Курдистану, а у випадку появи Рожави стане новою базою для «апочистів». Тому в серпні 2016 року турецькі військові за підтримки «Сирійської вільної армії» проводять на півночі Сирії операцію «Щит Євфрату». Головна мета Анкари в тому, щоб сирійські курди відступити за Євфрат.

Туреччина намагається встановити в Дамаску поміркований режим ісламістів, близький до Ердоганової Партії справедливості й розвитку, а найголовнішим завданням є не допустити домінування Тегерана в даному регіоні.

На стороні уряду Сирії виступали Росія, Іран а з кінця 2016 року Ірак, з політичної точки зору допомагає також Китай та Алжир. Опозиціонерів підтримують Катар, Саудівська Аравія, Туреччина, Сполучені Штати а також деякі країни Євросоюзу, в першу чергу це Великобританія та Франція.

Іран, в свою чергу, розглядає сирійську війну як «вирішальний чинник у створенні нового порядку». Метою Ірану завжди було збереження режиму Башара Асада. Тегеран практично не має союзників у регіоні, за винятком асадівської Сирії, ліванської «Хезболли» та іракських шиїтів.

Присутність у Сирії надає Ірану стратегічні позиції у протистоянні з Ізраїлем і дозволяє мати безпечний канал для постачання зброї та фінансування «Хезболли».

Іран використовує Сирію також проти свого основного опонента в регіоні, а саме Саудівської Аравії.

Під кінець 2015 року прибічники опозиції вирішують створити такуполітичну структуру котра мала б більш представницьке значення у вирішенні конфлікту. Важливу роль відіграла Міжнародна група підтримки Сирії (МГПС), а саме Росія та США.

В ході двосторонніх переговорів Москва активно спонукала Вашингтон спільно чинити тиск на спецпосланця ООН по Сирії С. де Містури з метою запуску процесу міжсирійських переговорів.

Тактика Москви полягала з тому, щоб спонукати Вашингтон активніше працювати зі своїми регіональними союзниками, а також перекласти на США відповідальність за пробуксовку політичного процесу. За відсутність «політичного переходу» Росія звинуватила, на якому наполягали США, Вашингтон та його союзників, які не змогли виконати покладені на них завдання і забезпечити прогрес в справі формування єдиної делегації опозиції для переговорів з урядом Сирії. Така позиція була вигідна для Москви котра не поспішала з просуванням політичних реформ в САР вказуючи на ризики пов'язані з дестабілізацією баасистської політичної системи країни, що загрожували інтересам Москви в Сирії [2].

Формування єдиної делегації опозиції взяла на себе Саудівська Аравія, і вже 10 грудня 2015 року було сформовано Вищий комітет по переговорам (ВКП). До складу комітету увійшли як представник політичних партій так і збройні формування («Джейш аль–Іслам», «Ахрараш–Шам»).

Наявність і «політиків», і бойовиків виносило новоспечену структуру на якісно новий рівень в порівнянні з попередніми об'єднаннями [3].

Близьким до конфлікту та новим учасником став Ізраїль. Офіційно його позиція є нейтральною, допоки Башар Асад буде утримуватися від ворожих дій стосовно Ізраїлю. Але Тель–Авів, все–таки, є активним учасником конфлікту, оскільки союзниками Асада є Іран та «Хезболла» котрі виступають головними противниками ізраїльтян у Сирії.

Ще у 2006 році на базі іракського підрозділу «Аль–Каїди» створюється «Ісламська держава» (ІД) котра протягом деякого часу змогла стати однією з головних загроз регіональній безпеці. Своєю метою вона оголосила створення сунітської ісламської держави на території Іраку і Леванту (Сирії, Лівану, Ізраїлю, Палестини). До складу організації входить значна частина легіонерів з Європи та Америки.

Задля боротьби з ІД влітку 2014 року США створюють коаліцію країн–партнерів (Німеччина, Франція, Велика Британія та ін.) і розпочинають операцію «Непохитна рішучість». Вже 30 вересня 2015 року в боротьбу підключається і Росія аргументуючи своє втручання як боротьбу проти Ісламської держави.

Виходячи з вище викладеного, впливає той факт, що Сирія стала зоною перетину інтересів третіх держав, конфліктуючих газових амбіцій Катару та Ірану, які конкурують за європейський ринок, а її територія стала ареною бойових дій.

З геополітичної точки зору Сирія є дуже важливою як для Росії так і для Америки. Для першої вона є своєрідним «переходом» для виходу до Середземного

моря, а з іншої сторони, підтримуючи режим Асада в громадянській війні Москва вказує на свою могутність в регіоні, котрий, як вважається, знаходиться під впливом Америки.

За адміністрації Д. Трампа Вашингтон розпочинає політику стримування Ірану в регіоні, а найближчим союзником Америки у сирійському конфлікті виступає Ізраїль.

Ізраїльська армія використовує бомбардувальники атакуючи військові об'єкти в Сирії та коментуючи свої дії бажанням не допустити отримання сучасного озброєння в руках ворога і в першу чергу в руки ліванського руху «Хезболлах», котре підтримує сирійського лідера Башара Асада.

Такі дії зі сторони Ізраїлю незаконні і є найгрубішим порушенням міжнародного права та суверенітету сирійсько-арабської держави. Такі акти кваліфікуються як «акти агресії» і зі сторони Ізраїлю вони не є аргументованими.

За офіційними даними на території Сирії розміщено близько двох тисяч американських військових, основну підтримку США надає в якості авіаударів, а також інструктажів та озброюванням.

Позиція Євросоюзу щодо врегулювання сирійського конфлікту заключається в двох основних аспектах. По-перше це гуманітарна допомога, тобто фінансування програм ООН щодо врегулювання конфлікту, та підтримка громадянського суспільства.

Свою підтримку Брюсель здійснював під час контактів з ВКП в контексті міжсирійських переговорів під егідою ООН в Женеві. Брюсель навіть був готовий запросити до переговорів російські та каірські блоки, але таку ідею не вдалося реалізувати у зв'язку з тим, що Р. Хіджаба висловив незадоволення та категоричність такого рішення.

Обговорюючи сирійський конфлікт з російськими дипломатами представники ЄС наголошували на тому, що єдиною метою ВКП залишається відсторонення від влади діючого режиму в Дамаскі з подальшим нав'язуванням власної моделі державного устрою через негайну відставку Б. Асада, формування Перехідного керуючого органу та прийняття конституційної декларації і позбавлення силових структур більшості повноважень. По суті це зміна однієї диктатури іншою. Приблизно в цей же час в Монтре (посланник Генсекретаря ООН по Сирії) провів зустріч з представниками сирійського громадянського суспільства з метою вироблення нових ініціатив щодо врегулювання конфлікту в САР [4].

Конфлікт в Сирії переріс у громадянську війну з котрої він розпочався, на арену вийшли треті країни котрі концентрують владу у своїх руках та опозиціонують вигідні їм методи вирішення та протікання конфлікту. Боротьба йде за власні інтереси, сфери впливу, могутність.

Враховуючи останні сирійські події та реакція світових лідерів можна констатувати, що конфлікт вже знаменується як друга Карибська криза. На думку автора військове врегулювання конфлікту вже вичерпало себе, подальша ескалація конфлікту призводить до наростання негласної «холодної війни» між Росією та США. Єдиним варіантом завершення кризи це політичне врегулювання. Вплив третіх країн на Сирію повинен бути мінімальним та демократичним, сирійський народ повинен сам визначити своє життя і обрати власний шлях розвитку.

Список використаних джерел

1. Bakri, Nada (25 July 2011). Draft Reform Law in Syria Fails to Mollify Protesters. *New York Times*.
2. Final Statement of the Conference of Syrian Revolution and Opposition Forces. Riyadh, 10 December, 2015.
3. Кто есть кто в сирийской политической оппозиции // Военный дипломат – 2016. – №8–12. – С.44. // Kto est' kto v sirijskoj politicheskoj oppozicii // Voennyj diplomat. – 2016. – №8–12. – S.44.
4. His Excellency Emir Takes Part in the UN GA Opening Meeting. – New York, 19 July 2017. – P.20–22.

Duga I. A., candidate of political sciences, assistant of the department of social and humanitarian disciplines, Bila Tserkva National Agrarian University (Ukraine, Bila Tserkva), Ktine_box@ukr.net

International politics and the Syrian conflict

The article examines the development of the Syrian conflict and the methods for its settlement. The emphasis is on the reaction of the world community and analyzed by the purpose of the presence of third countries in the conflict.

The author uses comparative and historical methods to provide an objective assessment and develop his own theory of the situation in the Middle East.

Keywords: Syria, Middle East, Syrian crisis, conflict, foreign policy.

* * *

УДК 141+168

Литовченко К. Г.,

аспірант, Київський національний університет
ім. Тараса Шевченка (Україна, Київ),
gileya.org.ua@gmail.com

ЛІВА ПАРТІЯ ФРН: СТАНОВЛЕННЯ ТА ІДЕОЛОГІЯ

Аналізуються передумови до виникнення Ліві партії Німеччини. Розкриваються причини злиття Партії демократичного соціалізму та лівого крила Соціал-демократичної партії Німеччини у нову єдину партію. Визначаються ключові позиції та особливості ідеології Ліві партії Німеччини.

Ключові слова: ФРН, Ліва партія, ідеологія, соціальна справедливість, Партія демократичного соціалізму, партія «Праця і соціальна справедливість – Виборча альтернатива».

Події 80–90-х років у політиці, зокрема падіння радянського режиму та його сателітів, т.зв. «соціалістичного табору» засвідчили, що ліва ідеологія перебуває у стані кризи, і її адепти мали вирішити ряд питань та завдань аби і надалі залишатися актуальними та конкурентними у політиці. Ключовою проблемою була необхідність оновлення лівих партій відповідно до вимог часу, аби продемонструвати загалу, що думки про занепад лівиці є як мінімум передчасними. Одним з найбільш цікавих випадків подібної трансформації є ФРН, де її результатом партія «Die Linke» або «Ліві».

Тематика сучасних лівих політичних партій, та Ліві партії ФРН найбільш активно розглядається такими європейськими політологами, як К. Хільдебрандт, Л. Марч, К. Мюдде, У. Бейкс та В. Моро. Метою та завданням є аналіз передумов виникнення Ліві партії Німеччини та розгляд її ідеології.

Ліва партія ФРН була створена у 2007 році шляхом злиття двох політичних сил. Перша з них, Партія демократичного соціалізму (ПДС) була утворена 4 лютого 1990 року та була наступницею правлячої протягом 1949–1990 років у НДР Соціалістичної єдиної партії Німеччини (ЄСПН). Лідером процесу даної трансформації став Грегор Гізі, який серед комуністичних лідерів був одним з найсприйнятливіших